

N:o 160.

Af herr **E. Beckman**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition angående försäkringsinspektionens organisation och verksamhet m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition n:o 1 till 1902 års Riksdag framlades ett inom kungl. kammarkollegium utarbetadt förslag till genomförande af en fastare organisation af den officiella arbetsstatistiken. Bland de ämnen, som därvid föreslogos skola föreläggas denna nya institution till regelbunden behandling, omnämndes äfven »en statistisk sammanställning af det värdefulla material, som insamlas af civildepartementet och, utan att ytterligare bearbetas, årligen publiceras angående registrerade sjukkassors verksamhet», i sammanhang hvarmed ock skulle kunna erhållas »en statistik, rörande sjukdoms- och dödsorsakerna för arbetare inom olika yrken».

Önskvärdheten af, att det dyrbara statistiska material, som genom den sjukkassorna åliggande skyldigheten att afgifva redogörelse för sin verksamhet årligen åstadkommes utan att vidare bearbetas, än som sker uti sammanställningen rörande »registrerade sjukkassors verksamhet», bättre tillvaratoges och gjordes till föremål för en allsidig och uttömmande statistisk behandling, synes mig ligga uti allt för öppen dag, för att jag därom skulle behöfva ytterligare orda. Och den i förra årets statsverksproposition uttalade tanken, att denna fullständigare bearbetning skulle anförtros åt den föreslagna och genom Riksdagens beslut från och med år 1903 inrättade arbetsstatistiska afdelningen inom kommerskollegium, synes mig äfven vara i alla afseenden riktig.

I detta afseende tillåter jag mig endast erinra om tvenne vid årets riksdag väckta motioner (n:o 43 i Första Kammaran och n:o 128

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 61 Häft. (N:o 160.)

i Andra Kammaren) rörande skrifvelse till Konungen angående åtgärder för att inom rikets officiella statistik åstadkomma största möjliga enhet och planmässighet i arbetet samt ökad skyndsamhet vid publikationen — hvilka motioner, såsom innehållande högst viktiga önskningsmål, enligt hvad jag vågar antaga, skola af Riksdagen biträdas. Uti nämnda motioner uttalas bland annat, att »*all officiell statistik bör stå under gemensam ledning och så vidt möjligt koncentreras på ett mindre antal statistiska verk eller afdelningar med en personal, som uteslutande sysselsättes med statistiskt arbete*», att »*insikt och vana vid att handlägga hithörande frågor i långt högre grad skall stå att finna hos personer, hvilkas göromål uteslutande äro och under hela deras tjänstgöringstid komma att förblifva af statistisk art, än hos tjänstemän, hvilka under ett eller annat år utföra statistiskt arbete, och detta måhända blott såsom en bisyssla vid sidan af andra, mera trägna tjänsteåligganden*». »*Det ligger i själfva sakens natur*» yttra motionärerna, »*att det statistiska arbetet ej kan väl utföras på en plats, som betraktas såsom genomgångsplat inom ett verk, hvars hufvudändamål är af helt annat slag*», samt framhålla, att »*om också hos oss den ursprungliga planen på en koncentration af den officiella statistiken, där ej öfverstigliga hinder möta, i flere afseenden lidit afbräck, torde omständigheterna mana till att nu återupptaga den först inslagna och till en början med framgång fullföljda vägen*».

Nyssberörda synpunkter, som beträffande den officiella statistiken i allmänhet blifvit framhållna i nyssnämnda båda motioner, hafva ock i fråga om vår officiella socialstatistik särskildt uppmärksammats af de kommitterade, som för närvarande äro sysselsatta med att inom kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik uppgöra förslag till det arbetsstatistiska arbetets anordnande. Nämnda kommitterade hafva enats om att framhålla såsom högeligen önskligt, att det socialstatistiskt värdefulla material, som redan nu på olika håll officiellt insamlas utan att blifva uttömmande behandladt, för bearbetning öfverlämnades till kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. Kommitterade hafva härvid särskildt afsett uppgifterna från registrerade sjukkassor samt de uppgifter rörande olycksfall i arbete, som enligt olika kungl. kungörelser skola officiellt afgifvas. Detta material skulle sedermera genom den arbetsstatistiska afdelningens försorg kunna kompletteras och allsidigt bearbetas.

Sedan nu ett så betydelsefullt steg blifvit taget, att äfven vi i Sverige följt ett flertal andra länders exempel och fått till stånd en början till en officiell institution för de sociala frågornas opartiska be-

handling, vill det synas mindre välbetänkt, att äfven i fråga om den officiella socialstatistiken slå in på samma väg, som sedan flere årtionden tillbaka blifvit följd beträffande vår officiella statistik i allmänhet, hvaraf framgått olägenheter, som de ofvan berörde motionärerna påpekat och genom sitt förslag velat få afhjälpta.

Anledningen till att jag ansett mig böra redan nu för Riksdagen framlägga dessa erinringar, är det i Kungl. Maj:ts proposition n:o 34 framställda förslaget, att i sammanhang med försäkringsinspektionens omorganisation den årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket, som hittills utarbetats genom försäkringsinspektionen, från år 1904 skulle öfverflyttas för att utarbetas och offentliggöras genom riksförsäkringsanstaltens försorg. Det vill nämligen förefalla, som om, då nu enligt Kungl. Maj:ts förslag ifrågakarande årsredogörelses utarbetande icke längre skall vara anförtrodd åt försäkringsinspektionen — med hvilken den ju för öfrigt har så godt som intet att skaffa — det i 1902 års statsverksproposition omförmälda önskningsmål beträffande erhållandet af en sjukkassestatistik m. m. bäst och för *minsta kostnad* nu hade kunnat vinnas, därest de registrerade sjukkassornas uppgifter, i den mån de inkomma, öfverlämnades direkt till kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik för att genom dess försorg kompletteras, bearbetas och offentliggöras uti en fullständig *statistisk* årsredogörelse.

Uppgiften i fråga synes mig ock alldeles gifvet bättre höra hemma inom den socialstatistiska statsanstalten än inom riksförsäkringsanstalten, hvilken senare har helt andra, högst viktiga uppgifter sig förelagda.

Efter mitt förmenande bör den socialstatistiska statsanstalten få sig ålagdt att utföra *alla* tid efter annan behöfliga utredningar af socialstatistisk art, en princip, som det synes mig önskvärdt redan från början få fastslagen, på det att icke utvecklingen på detta område må blifva densamma som inom den äldre officiella statistikens: att för hart när hvarje ny gren, som tillkommer, inrättas en särskild statistisk afdelning inom det ena eller andra ämbetsverket, med hvilket den nya grenen af statistiken kan stå i något — verkligt eller förmenadt — samband. Och lika visst, som det synes mig vara, att ett dylikt tillvägagångssätt icke kan vara lämpligt och icke kan leda till ett tillfredsställande resultat, lika säkert torde det vara, att det jämväl måste blifva dyrare, än fallet skulle blifva, därest alla ifrågakarande uppgifter anförtroddes åt den institution, som har dylikt arbete till sin enda uppgift.

Genom att öfverlämna utarbetandet af redogörelsen för sjukkasse-

väsendet i riket till den för socialstatistiska frågors behandling särskildt afsedda institutionen skulle jämväl med all sannolikhet vinnas den högst afsevärda fördelen, att ifrågavarande redogörelse kunde publiceras betydligt tidigare, än som hittills kunnat ske — för närvarande (mars 1903) föreligger ingen senare redogörelse för registrerade sjukkassors verksamhet än för år 1899 — och med all sannolikhet äfven framdeles komme att ske, för så vidt publikationens utarbetande skulle anförtros åt en institution, med hvars öfriga åligganden den nu ifrågavarande uppgiften endast eger föga samband.

I anledning af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta *dels* medgifva, att Kungl. Maj:t må ega för år 1904 använda de till underlättande af åtgärder för arbetarnes olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp i mån af behof, förutom till förvaltningsbidrag åt sjukkassor enligt hvad därom förut föreslagits, jämväl till utarbetande och offentliggörande af en statistisk årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket m. m., och *dels* tillika anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga i öfvervägande, huruvida icke sistberörda arbete lämpligast bör anförtros åt kungl. kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik.

Stockholm den 10 mars 1903.

Ernst Beckman.